

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 8.2

Đoạn kinh 2 (AN)

Tena kho pana samayena Uggatasarīrassa brāhmaṇassa mahāyaṇṇo upakkhaṭo hoti. Pañca usabhasatāni thūṇupanītāni honti yaññatthāya, pañca vacchatarasatāni thūṇupanītāni honti yaññatthāya, pañca vacchatarisatāni thūṇupanītāni honti yaññatthāya, pañca ajasatāni thūṇupanītāni honti yaññatthāya, pañca urabbhasatāni thūṇupanītāni honti yaññatthāya. atha kho uggatasarīro brāhmaṇo yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavatā saddhiṃ sammodi... ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho Uggatasarīro brāhmaṇo bhagavantaṃ etadavoca:

“Sutaṃ metaṃ, bho gotama, aggissa ādānaṃ yūpassa ussāpanaṃ mahapphalaṃ hoti mahānisaṃsaṃ”ti.

“Mayāpi kho etaṃ, brāhmaṇa, sutaṃ aggissa ādānaṃ yūpassa ussāpanaṃ mahapphalaṃ hoti mahānisaṃsaṃ”ti. dutiyampi kho uggatasarīro brāhmaṇo ... pe ... tatiyampi kho uggatasarīro brāhmaṇo bhagavantaṃ etadavoca:

“Sutaṃ metaṃ, bho gotama, aggissa ādānaṃ yūpassa ussāpanaṃ mahapphalaṃ hoti mahānisaṃsaṃ”ti.

“Mayāpi kho etaṃ, brāhmaṇa, sutaṃ aggissa ādānaṃ yūpassa ussāpanaṃ mahapphalaṃ hoti mahānisaṃsaṃ”ti.

“Tayidaṃ, bho gotama, sameti bho ceva gotamassa amhākaṇṇa, yadidaṃ sabbena sa bbaṃ”. Evaṃ vutte āyasmā ānando uggatasarīraṃ brāhmaṇaṃ etadavoca:

“Na kho, brāhmaṇa, tathāgatā evaṃ pucchitabbā.

‘sutaṃ metaṃ, bho gotama, aggissa ādānaṃ yūpassa ussāpanaṃ mahapphalaṃ hoti mahānisaṃsaṃ’ti. evaṃ kho, brāhmaṇa, tathāgatā pucchitabbā ‘ahañhi, bhante, aggimā ādātukāmo, yūpaṃ ussāpetukāmo. Ovadatu maṃ, bhante, bhagavā. Anusāsatu maṃ, bhante, bhagavā yaṃ mama assa dīgharattaṃ hitāya sukhāyā”ti.

Atha kho Uggatasarīro brāhmaṇo bhagavantaṃ etadavoca “ahañhi, bho gotama, aggimā ādātukāmo yūpaṃ ussāpetukāmo. Ovadatu maṃ bhavaṃ gotamo. Anusāsatu maṃ bhavaṃ gotamo yaṃ mama assa dīgharattaṃ hitāya sukhāyā”ti

Từ vựng đoạn kinh 2

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	So~sa/taṃ~tad/sā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3

	Eso- esa/etaṃ~etad/esā		
2	Kho	Thật sự, thực sự [nhấn mạnh]	Phụ
3	Pana	Và, hoặc, nhưng [nói]	Phụ
4	Samayo	Thời gian, lúc	Danh, nam
5	Uggatasarīro	Tên riêng	Danh, nam
6	Brāhmaṇo	Bà La Môn	Danh, nam
7	Mahant	Lớn [dạng trong từ ghép là Mahā- hay Maha-]	Tính
8	Yañño	Lễ cúng tế, cuộc hiến tế	Danh, nam
9	Upakkhaṭa	Được chuẩn bị	Quá phân
10	Hoti	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
11	Pañca	5	Số
12	Usabho	Con bò đực	Danh, nam
13	Sata	100	Số
14	Thūṇo	Cột, trụ	Danh, nam
15	Upanīta	Được mang đến	Quá phân
16	Attho	Mục đích	Danh, nam
17	Vacchataro	Con bê đực	Danh, nam
18	Vacchatari	Con bê cái	Danh, nữ
19	Ajo	Con dê	Danh, nam
20	Urabbho	Con cừu	Danh, nam
21	Atha	Rồi, thì [đệm]	Phụ
22	Yena... tena...	Ở đâu... ở đó...	Đặc ngữ
23	Bhagavant	Đức Thế Tôn	Danh, nam
24	Upasaṅkami	Đến	Động, bất định, chủ động, mô tả
25	Upasaṅkamitvā	Sau khi đến	Động, bất biến
26	Saddhiṃ	Cùng với	Giới từ
27	Sammodi	Chào hỏi	Động, bất định, chủ động, mô tả
28	Ekamantaṃ	Một bên	Trạng
29	Nisīdi	Ngồi xuống	Động, bất định, chủ động, mô tả
30	Nisinna	Ngồi xuống	Quá phân
31	Avoca	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
32	Suta	Được nghe	Quá phân
33	Me	Tôi [sở hữu, gián tiếp, dụng cụ cách số ít]	Đại, nhân xưng, 1

34	Bho	Bạch Ngài [hô cách số ít của Bhavant]	Đại, nhân xưng, 2, 3
35	Gotamo	Tên riêng	Danh, nam
36	Aggi	Lửa	Danh, nam
37	Ādānaṃ	Việc bố trí	Danh, trung
38	Yūpo	Cột hiến tế	Danh, nam
39	Ussāpanaṃ	Việc dựng	Danh, trung
40	Phala	Có quả	Tính
41	Ānisaṃsa	Có lợi ích	Tính
42	Ahaṃ	Tôi, ta	Đại, nhân xưng, 1
43	Pi	Và	Phụ
44	Dutiyaṃ	Lần thứ hai	Trạng
45	Tatiyaṃ	Lần thứ ba	Trạng
46	Ayaṃ/idama~imaṃ /ayaṃ	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định 3
47	Tayidaṃ	Như vậy, tức là [Tad + idama]	Đặc ngữ
48	Sameti	Phù hợp	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
49	Ca	Và, hoặc [nối]	Phụ
50	Eva	[nhấn mạnh]	Phụ
51	Yadidaṃ	Tức là [Yad + idama]	Đặc ngữ
52	Sabbena sabbamaṃ	Hoàn toàn, trong mọi phương diện	Đặc ngữ
53	Evamaṃ	Như vậy, như thế	Trạng
54	Vutta	Được nói	Quá phân
55	Āyasmant	Đại đức	Danh, nam
56	Ānando	Tên riêng	Danh, nam
57	Na	Không	Phụ
58	Tathāgato	Như Lai	Danh, nam
59	Pucchitabba	Sẽ được hỏi	Tương phân
60	Hi	Quả thật, bởi vì	Phụ
61	Bhante	Bạch Ngài [hô cách số ít của Bhaddanta]	Danh, nam
62	Ādātumaṃ	Bố trí	Động, nguyên mẫu
63	Kāma	Muốn	Tính
64	Ussāpetumaṃ	Dựng	Động, nguyên mẫu
65	Ovadati	Hướng dẫn, cho lời khuyên	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
66	Anusāsati	Hướng dẫn, chỉ dạy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
67	Yo/yama/yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	Đại, quan hệ

2	Niggaha	Chế ngự	Tính
3	Lahun	Nhanh, lẹ	Tính
4	Yattha	Bất kỳ nơi nào	Trạng
5	Kāma	Muốn	Tính
6	Nipātin	Dính mắc vào	Tính
7	Cittaṃ	Tâm	Danh, trung
8	Damatho	Sự thuần hóa, sự chế ngự	Danh, nam
9	Sādhu	Tốt đẹp	Trạng
10	Danta	Được chế ngự	Quá phân
11	Sukhaṃ	An lạc	Danh, trung
12	Āvaha	Đưa đến	Tính
13	Su-	Tốt, hay	Tiền tố
14	Dasa	Thấy	Tính
15	Nipuṇa	Tinh tế	Tính
16	Rakkhati	Bảo vệ, phòng hộ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
17	Medhāvin	Bậc trí	Danh, nam
18	Gutta	Được bảo vệ	Tính
19	Avatṭhita	Vững chắc	Tính
20	Citta	Có tâm	Tính
21	Saddhammaṃ	Chánh pháp	Danh, trung
22	Vijānanta	Biết	Hiện phân
23	Pariplava	Dao động	Tính
24	Pasāda	Có đức tin	Tính
25	Pañña	Trí tuệ	Danh, nữ
26	Na	Không	Phụ
27	Paripūrati	Viên mãn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
28	Yāva	Trong suốt (khoảng thời gian)	Giới từ
29	Jīvo	Cuộc sống, đời sống	Danh, nam
30	Pi	Và [đệm]	Phụ
31	Ce	Nếu	Phụ
32	Bālo	Kẻ ngu	Danh, nam
33	Paṇḍito	Bậc trí	Danh, nam
34	Payirupāsati	Ồ gần, thăm	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
35	So~sa/tad~taṃ/ Sā Eso~esa/etad~etaṃ/ Esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định 3
36	Dhammaṃ	Pháp	Danh, trung
37	Vijānāti	Biết, hiểu	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
38	Dabbī	Cái muỗng	Danh, nữ
39	Sūpo	Món cà ri	Danh, nam
40	Raso	Vị	Danh, nam
41	Yathā	Giống như	Phụ

42	Muhuttaṃ	Trong khoảnh khắc	Trạng
43	Api	Và [đệm]	Phụ
44	Viññū	Bậc trí	Danh, nam
45	Khippaṃ	Nhanh chóng	Trạng
46	Jivhā	Cái lưỡi	Danh, nữ
47	Kammaṃ	Nghiệp	Danh, trung
48	Kata	Được làm	Quá phân
49	Sādhū	Tốt đẹp	Trạng
50	Yo/yaṃ/yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	Đại, quan hệ
51	Katvā	Làm	Động, bất biến
52	Anutappati	Day dứt	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
53	Assu	Nước mắt	Danh, trung
54	Mukho	Gương mặt	Danh, nam
55	Rodanta	Than van	Hiện phân
56	Vipāko	Kết quả	Danh, nam
57	Paṭisevati	Đi theo	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
58	Ca	Và, hoặc [nói]	Phụ
59	Paṭīto	Sự vui vẻ	Danh, nam
60	Sumano	Sự thích ý	Danh, nam
61	Attan	Bản thân, mình	Danh, nam
62	Eva	[nhấn mạnh]	Phụ
63	Paṭhamam	Trước tiên	Trạng
64	Patirūpaṃ	Phẩm chất thích hợp	Danh, trung
65	Nivesayati	Thiết lập, đặt	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
66	Atha	Rồi, thì [đệm]	Phụ
67	Añño	Người khác	Danh, nam
68	Anusāsati	Hướng dẫn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
69	Kilissati	Nhiễm ô	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 3

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 3
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 9.1 (AN)

“tīṇimāni, bhikkhave, bālassa bālalakkhaṇāni bālanimittāni **bālāpadānāni**. katamāni tīṇi? idha, bhikkhave, bālo duccintitacintī ca hoti dubbhāsita bhāsī ca dukkaṭakammakārī ca. no **cedaṃ** {no cetam (syā. kaṃ. ka.)}, bhikkhave, bālo duccintitacintī ca **abhavissa** dubbhāsita bhāsī ca dukkaṭakammakārī ca, kena naṃ paṇḍitā jāneyyumaṃ {tena naṃ paṇḍitā na jāneyyumaṃ (ka.), na naṃ paṇḍitā jāneyyumaṃ (?)}

‘bālo ayaṃ bhavaṃ asappuriso’ti? yasmā ca kho, bhikkhave, bālo duccintitacintī ca hoti dubbhāsita bhāsī ca dukkaṭakammakārī ca tasmā naṃ paṇḍitā jānanti —

‘bālo ayaṃ bhavaṃ asappuriso’ti. imāni kho, bhikkhave, tīṇi bālassa bālalakkhaṇāni bālanimittāni bālāpadānāni.

Chú giải:

bālāpadānāni bālassa apadānāni.

duccintitacintī cintayanto

abhiññāyāpādamicchā dāssanavasena duccintitameva cinteti.

dubbhāsita bhāsī bhāsamānopi musāvādā dibhedaṃ dubbhāsitameva bhāsati.

dukkatakkammakārī karontopi pāṇātipātādivasena dukkaṭakammameva karoti.

Từ vựng đoạn kinh 9.1

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Ti	Ba	Số
2	Ayaṃ/idam~imam/Ayaṃ	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
3	Bhikkhu	Tỳ kheo	Danh, nam
4	Bālo	Kẻ ngu	Danh, nam
5	Lakkhaṇaṃ	Đặc điểm, dấu hiệu	Danh, trung
6	Nimittaṃ	Dấu hiệu, điềm báo, nguyên nhân	Danh, trung
7	Apadānaṃ	Truyền thuyết, cuộc đời, lời khuyên, đạo đức, sự bề gãy, sự trừ tuyệt	Danh, trung
8	Katama	(Người, vật) gì, (người, vật) nào	Tính
9	Idha	Ở đây	Trạng
10	Du-	Xấu, kém (tiêu cực)	Tiền tố
11	Cintita	Được nghĩ	Quá phân

12	Cintin	Nghĩ	Tính
13	Ca	Và, hoặc	Phụ
14	Hoti	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
15	Bhāsita	Được nói	Quá phân
16	Bhāsin	Nói	Tính
17	Kaṭa	Được làm	Quá phân
18	Kammaṃ	Việc làm, nghiệp	Danh, trung
19	Kārin	Làm	Tính
20	No	Không	Phụ
21	Ce	Nếu	Phụ
22	Abhavissa	Thì, là, tồn tại	Động, chủ động, điều kiện
23	Ko/kiṃ/kā	Ai, vật gì	Đại, nghi vấn
24	Nam	Người ấy, vật ấy [trực bổ cách, số ít, nam tính]	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
25	Paṇḍito	Bậc trí	Danh, nam
26	Jānāti	Biết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
27	Bhavaṃ	Người	Danh, nam
28	(i)ti	[Ký hiệu trích dẫn]	Phụ
29	Yasmā... tasmā...	Bởi vì... cho nên...	Đặc ngữ tương quan
30	Kho	[đệm]	Phụ
31	Cinteti	Suy nghĩ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
32	Abhijjā	Sự khao khát	Danh, nữ
33	Byāpādo	Sự ác ý	Danh, nam
34	Micchā	Sai trái	Trạng
35	Dassanaṃ	Cái thấy, kiến	Danh, trung
36	Vasaṃ	Sự ảnh hưởng, sự điều khiển, thẩm quyền	Danh, trung
37	Eva	[Nhấn mạnh]	Phụ
38	Bhāsati	Nói	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
39	Pi	Và	Phụ
40	Musā	Sai, dối	Trạng
41	Vādo	Lời nói	Danh, nam
42	Ādi	Vân vân	Danh, nam
43	Bheda	Gồm các loại, gồm các kiểu	Tính
44	Karoti	Làm	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
45	Pāṇo	Sinh mạng	Danh, nam
46	Atipāto	Việc giết	Danh, nam

Ngữ pháp đoạn kinh 9.1

[1] Giả sử không có từ **bālāpadānāni** trong đoạn kinh trên, hãy đọc hiểu đoạn kinh còn lại. Vừa đọc vừa chú ý tuân tự các vấn đề sau:

(1.1) [**Cedaṃ**], cho biết cedaṃ = ce + idaṃ, thì idaṃ mang tính gì? Xem xét kĩ câu kinh đó và xác định idaṃ chỉ đến cái gì (một từ, một cụm từ, hay một mệnh đề)

(1.2) [**abhavissa**], đây là dạng *điều kiện cách* của động từ [bhavati – thì, là, tồn tại], điều kiện cách rất hiếm gặp trong Pali và chỉ điều kiện: nếu... thì... Ở đây, [abhavissa] kết hợp với [ce] biểu đạt ý nếu... thì...

[2] Sau khi đã đọc xong đoạn kinh, hãy đối chiếu lại nghĩa của từ **apadānaṃ** trong bảng từ vựng với bối cảnh đoạn kinh trên xem có phù hợp không, nếu không phù hợp thì từ này trong đoạn kinh này có thể mang những hàm nghĩa gì?

Bài đọc thêm

[1] Pabbatā honti saddhāya calitabbā // pabbatā bhavēyyum saddhāya calitabbā (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Pabbato	Núi	Danh, nam
2	Hoti	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
3	Saddhā	Đức tin, niềm tin	Danh, nữ
4	Calitabba	Bị chuyển động	Tương phân
5	Bhavēyya	Thì, là, tồn tại	Động, chủ động, cầu khiến
Ghi chú ngữ pháp		NA	
Câu gốc Anh hiện đại		<i>Faith will move mountains</i>	

[2] Yam thūlo naro cinteti, tam no ñātabbam bhavati kisenā // yam thūlo naro cintēyya, tam no ñātabbam bhavēyya kisenā (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Yo/yam/yā	Cái mà, người mà Mà cái ấy, mà người ấy Cái nào, người nào	Đại, quan hệ
2	Thūla	Mập, béo	Tính
3	Naro	Người	Danh, nam
4	Cinteti	Suy nghĩ, nghĩ đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
5	So~sa/tam~tad/sā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định 3
6	No	Không	Phụ
7	Ñātabba	Sẽ được biết	Tương phân
8	Bhavati	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
9	Kisa	Gầy	Tính
Ghi chú ngữ pháp		NA	
Câu gốc Anh hiện đại		<i>The fat man knoweth not what the lean thinketh</i>	

[3] Karontassaca anujānāntassaca, samānam daṇḍanam bhavitabbam (Ngạn ngữ Latin)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Karoti	Làm, thực hiện	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
2	Ca	Và, hoặc [liệt kê]	Phụ
3	Anujānāti	Đồng tình, cho phép	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
4	Samāna	Đồng đều, ngang	Tính

		nhau	
5	Daḍḍanaṃ	Hình phạt	Danh, trung
6	Bhavitabba	Sẽ được xảy ra	Tương phân
Ghi chú ngữ pháp		@ Xem lại cách dùng hiện tại phân từ @ Tương lai phân từ chỉ hành động nên, xứng đáng làm	
Câu gốc Latin		<i>Agentes, et consentientes, pari poena puniendi</i>	

[4] Paresaṃ yaṃ hoti, taṃ piyataraṃ no bhavē; ca no paresaṃ (Publilius Syrus)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Paro/paraṃ/parā	Người khác, vật khác	Đại, ngôi 3
2	Yo/yaṃ/yā	Cái mà, người mà Mà cái ấy, mà người ấy Cái nào, người nào	Đại, quan hệ
3	Hoti	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
4	So~sa/taṃ~tad/sā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định 3
5	Piya	Đáng yêu, đáng thích	Tính
6	-tara	[hơn]	Hậu tố
7	No	Chúng ta [gián bỏ, sở hữu, trực tiếp cách, số nhiều]	Đại, nhân xưng, 1
8	Bhavati	Thì, là, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
9	Ca	Và, hoặc [liệt kê]	Phụ
Ghi chú ngữ pháp		@ Giảm lược	
Câu gốc Latin		<i>Aliena nobis, nostra plus aliis placent</i>	

[5] Ekako tvaṃ no avajāneyyāsi vādaṃ bahujanānaṃ; toseyyāsi hi na kassaci, icchanto hilituṃ aneke nare (Cato)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Ekaka	Duy nhất	Tính
2	Tvaṃ	Bạn	Đại, nhân xưng, 2
3	No	Không	Phụ
4	Avajānāti	Khinh thường, bác bỏ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
5	Vādo	Chủ trương	Danh, nam
6	Bahu	Nhiều	Tính
7	Jano	Người	Danh, nam
8	Toseti	Làm vừa lòng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
9	Hi	Bởi vì, quả thực	Phụ

10	Na	Không	Phụ
11	Koci/kiñci/kāci	Bất cứ ai, bất cứ vật gì	Đại, phiếm định, 3
12	Īcchatī	Muốn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
13	Hīlitaṃ	Khinh bỉ	Động, nguyên mẫu
14	Eka	Một	Tính
15	Naro	Người	Danh, nam
Ghi chú ngữ pháp		NA	
Câu gốc Latin		<i>Iudicium populi numquam contempseris unus; ne nulli placeas, dum vis contemnere multos</i>	